

Beslutningsoplæg for Antvorskovområdet

Slagelse Kommune
November 2025

INDHOLD

- **Introduktion**
- **Sammenfatning**
- **Potentialeanalyse**
- **Skalerbare projektforslag**
- **Metode**
- **Bilag**

Antvorskov – fra skjult perle til synligt vartegn for Slagelse

Antvorskov rummer stærke historiske fortællinger om kloster, konge og Dannebrog. Dette oplæg viser, hvordan området kan udvikle sig og blive en ny kulturhistorisk port til Slagelse.

Antvorskovområdet er et af de mest markante steder i Slagelses historie. Her lå Danmarks største johanniterkloster, som senere blev kongeslot og en central del af fortællingen om både reformationen og Dannebrog. Området rummer et uforløst potentiale for at formidle denne historie og gøre Antvorskov relevant påny.

Antvorskov ligger tæt på bymidten og motorvejen. Det giver området en mulig rolle som både kulturhistorisk vartegn og port til Slagelse.

Om beslutningsgrundlaget

Med dette beslutningsgrundlag får Slagelse Kommune et samlet afsæt for revitaliseringen af Antvorskovområdet. Målet er at forbinde Slagelses stærke historiske rødder med de strategiske ambitioner om øget tiltrækningskraft og mere positivt image for kommunen.

Beslutningsoplægget er blevet udarbejdet som del af et udviklingsforløb med Antvorskovudvalget, bestående af centrale aktører fra Museum Vestsjælland, lokale ildsjæle, foreningsaktive, embedsværket og Destination Sjælland.

Trinvis udvikling gennem skalerbare projektforslag

For at realisere udviklingen af Antvorskov med størst mulig succes anbefaler vi en trinvis proces, der kan skales over tid.

Der er udviklet tre skalerbare projektforslag, som enten kan stå alene eller kombineres:

- Mødestedet
- Eventområdet
- Oplevelsesparken

Projektforslagene viser en fleksibel og realistisk vej mod at gøre Antvorskov til et levende og formidlende vartegn for Slagelse – til glæde for både borgere, besøgende og kommende generationer.

Samlet vurdering

Samlet vurdering

Det er anbefalingen at skabe et mødested og på sigt kombinere det med en oplevelsespark. Realisering af projektforslagene kræver yderligere afsøgning samt sikring af en række basisforhold.

På baggrund af potentieanalysen og i samråd med Antvorskovudvalget vurderes det, at Mødestedet er det mest hensigtsmæssige første skridt for udviklingsarbejdet med Antvorskovområdet. Dette for at sikre fremdrift og et realistisk fundament. Udviklingen kan tænkes modulært, hvor den ene indsats kan bygge oven på den anden og afføde nye muligheder og potentialer. Projektforslaget Mødestedet kræver en mindre investering og kan, med de rette partnere, realiseres forholdsvis hurtigt.

Mødestedet kan fungere som en første fase, der gradvist udbygges med event- og oplevelseselementer, selvom muligheden for større arrangementer har et begrænset potentiale. Her vil elementer fra projektforslaget Oplevelsesparken være et naturligt næste skridt, som vil skabe yderligere muligheder for anvendelse af området. Med denne tilgang er rammerne lagt for en skalerbar udvikling, der kan skabe lokal stolthed og synlighed langs motorvejen. Det kan danne grundlag for fremtidige investeringer ved Antvorskov, og

styrke Slagelses samlede narrativ som kulturhistorisk kommune. Over tid kan området blive udviklet med større omfattende indsatser.

Forudsætninger og begrænsninger

Uanset valg af projektforslag er der en række forudsætninger, som skal være på plads for, at udviklingen af Antvorskovområdet kan blive en realitet. Det gælder:

- Støjreduktion af motorstøj fra E20
- Udarbejdelse af driftsmodel for arealpleje
- Koordinering og samarbejde med privat ejer
- Åbning og beskæring af terræn
- Forbedring og udvikling af indbydende og trygge adgangsforhold

Overordnet effektpotentiale

Udviklingen af Antvorskovområdet kan på sigt bidrage til:

- Et nyt og stærkere narrativ for Slagelse – som kulturhistorisk by
- Styrket bosætning og livskvalitet i Slagelse Kommune – som et sted med en vifte af oplevelsesmuligheder.
- Øget turisme og flere ophold – som led i en samlet turismestrategi, hvor flere får øjnene op for Slagelse.

Forudsætninger for udvikling af Antvorskovområdet

På tværs af projektforslagene gælder en række gennemgående forudsætninger for, at udviklingen af området kan blive realiseret.

Fredning og ejerforhold

Antvorskov er fortidsmindefredet og omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen. Udvikling skal ske skånsomt, med reversible greb og i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen. En del af arealet er privat ejet af CPH Homes A/S, mens Slagelse Kommune ejer de omkringliggende arealer. Udvikling forudsætter derfor samarbejde og koordinering mellem ejere og relevante myndigheder. Det kalder på lette, reversible greb.

Åbning og beskæring af terræn

I dag er ruinen bevosket med buskads, krat og træer. Det er nødvendigt for udviklingen af stedet, at ruinen bliver mere synlig. Beskær og fæld de små træer og lad enkelte store, gamle træer stå. På sigt kan slottets tidligere placering i terrænet med fordel blive markeret for at formidle den enorme størrelse, det har haft.

Støjreduktion og infrastruktur

Placeringen ved motorvejen sikrer nem adgang, men også væsentlige støjudfordringer. Derfor opføres der støjværn i 2026-2027. Adgangen sker i dag via Slotsalléen, hvor der er begrænset parkeringskapacitet. Her kunne Hunsballearelaet inddrages som velkomstområde.

Forbedrede adgangsforhold

Der er behov for at udvide parkeringsforhold, opføre tydelig skiltning og inviterende adgangsstier til og omkring Antvorskov Ruinen. Dertil forbedring af forhold til ophold og generel tilgængelighed.

Arealpleje og driftsmodel

Benyttelse til ophold forudsætter løbende vedligehold af arealerne og en klar ansvarsfordeling. En bæredygtig organisering bør basere sig på et samarbejde mellem Slagelse Kommune, Museum Vestsjælland, Destination Sjælland, lokale foreninger og en kommerciel partner.

Sammenstilling af de tre projektforslag

Koncept	Formål	Investerings-niveau	Driftsmodel	Målgrupper	Effektpotentiale
Mødested	Gøre området attraktivt som stoppested fra E20 og skabe et historisk mødested for lokale borgere.	Lav	Basisdrift ved Slagelse Kommune og partnerskab med kommerciel aktør (til ladestandere)	Forbipasserende bilister og lokale borgere	Hurtig synlighed og mere positivt image for Slagelse samt styrket lokal stolthed
Eventområde	Afvikle events, både historiske og i forbindelse med højtider. Både enkeltstående og faste, årlige begivenheder.	Lav	Slagelse Kommune i samarbejde med kulturinstitutioner, lokale foreninger og evt. teatre.	Lokale borgere og skoleklasser.	Styrket lokal bevågenhed, fællesskab og engagement
Oplevelsespark	Formidle historien med, markeringer i landskab, QR-koder, AR-formidling og lydfortællinger.	Mellem	Professionel drift under Museum Vestsjælland samt fondsfinansiering.	Lokale borgere, skoleklasser og kulturinteresserede turister.	Nyt image for Slagelse, øget synlighed og understøttelse af turisme.

Potentialeanalyse

Potentialeanalyse

Med sin rige historie og placering ved motorvejen kan Antvorskovområdet blive et synligt ankomstpunkt til Slagelse og styrke kommunens identitet.

Antvorskov er et betydningsfuldt kulturhistoriske sted. Her lå landets største johanniterkloster – et centrum for magt, tro og viden, hvor både kongemagt og kirke satte varige aftryk. Fortællingen spænder fra myten om Dannebrog, over middelalderens storhedstid til reformationens omvæltninger.

Et historisk centrum med national betydning

Historierne om Antvorskov er mange, og Museum Vestsjælland omvisninger velbesøgte. Kombinationen af kloster-, konge- og nationalhistorie giver Antvorskov et formidlingspotentiale, som kun få andre ruiner i Danmark kan matche. Samtidig var de daværende byggeri også stort i omfang: klosteret – eller slottet, som Johanitterne kaldte det, var Nordens største og ældste johanniteranlæg og vidner om en tid, hvor religion, viden og magt var vævet tæt sammen. Dertil kommer den underholdende detalje, at Frederik den 4.'s elskerinde, Elizabeth Helene von Vieregg senere, var indlogeret på Antvorskov som grevinde.

Potentiale for udvikling som rekreativt opholdssted

Klosterområdets placering har både tydelige udfordringer – men til dels også fordele i forhold til muligheder, der er for udvikling af stedet. Området ligger centralt ved indfaldsvejen til Slagelse og op til motorvejen. De åbne, grønne arealer omkring ruinen gør stedet oplagt til udendørs formidling, ophold og bevægelse – og til at vise Slagelse frem for de mange bilister, der passerer hver dag. Området kan gøres til en kærvkommen mulighed for at træde ud af bilen og for en stund få gang i krop og hovede. Slotsalléen forbinder området med bymidten, og der er potentiale for at koble Antvorskov til naturstien Fodsporet, der forbinder Næstved, Slagelse og Skælskør.

Udfordringerne med udviklingen af Antvorskov knytter sig primært til fredningsbestemmelser og delvist privat ejerskab, som forhindrer byggeri og større terræændringer. Hertil kommer behov for bedre parkering og afskærmning mod motorvejsstøj. Støjen er på nuværende tidspunkt på et niveau, der er hæmmende for ophold og socialt samvær i området. Der vil blive opsat støjværn af Vejdirektoratet, som ifølge direktoratet vil have stor effekt og imødekomme en del af denne udfordring. Anlægsarbejdet er planlagt til at starte primo 2026 og være afsluttet primo 2027.

Der har gennem tiderne været mange planer med "Hunsballearealet" ved Antvorskov, der dækker over Grønningen 25-27 – lige fra svømmehal til Bauhaus. Ejerskabet er delvist privat. Den offentligt ejede del kan udbygges som parkerings- og velkomstmråde for oplevelsen af Antvorskov.

Styrket lokalt tilhørsforhold og branding af Slagelse

På nuværende tidspunkt er interessen for Antvorskovområdet begrænset, og det fremstår affolket. Området er tilgroet, og der mangler skiltning og vedligeholdelse af området, som fremtræder med graffiti og affald. I dag er stedet ikke attraktivt blandt lokale, og det kan fremstå utrygt. Ikke desto mindre har Antvorskov også en særlig plads i den lokale bevidsthed. Flere ser stedet som en uudnyttet kilde til lokal stolthed og identitet. Området har derfor potentiale til at skabe både lokal sammenhængskraft og tiltrække besøgende. En revitalisering af Antvorskov kan give Slagelse et nyt fælles sted, hvor det grønne område med klosterruinerne bliver en port til byen og et kendetegn, når man kommer kørende til byen. Dermed kan udviklingen potentielt bidrage til mere end kulturarv, nemlig bosætning, livskvalitet og positiv branding – i tråd med kommunens kernefortælling og erhvervsstrategi

Et uudnyttet potentiale for turisme

Antvorskovs appel til besøgende er på nuværende tidspunkt begrænset. Turismen i Slagelse Kommune har i 2019–2024 haft omkring 300.000 årlige overnatninger – et beskedent niveau sammenlignet med kommuner med mere udviklede turisme-produkter. Det peger på et uforløst potentiale for at skabe stærkere oplevelsestilbud og længere ophold. Erfaringerne fra det nærliggende Trelleborg viser, at interessen for kulturarv er stigende. Efter Trelleborgs optagelse på UNESCOs Verdensarvsliste er besøgstallet vokset fra ca. 70.000 i 2023 til over 100.000 i 2024. Den udvikling tyder på, at Antvorskov – med sin fortælling og tilgængelighed – også kan drage fordel af en stigende opmærksomhed. Hvis stedet bliver aktiveret, kan det få afsmittende effekt på kommunens samlede turisme og styrke Slagelses identitet som kulturhistorisk og oplevelsesrig kommune.

Skalerbare projektforslag

Tre projektforslag

1 – Mødestedet

2 – Eventområdet

3 – Oplevelsesparken

1 – Mødestedet Kerneidé

Mødestedet vil fungere som porten til Slagelse – et fysisk og symbolsk sted, hvor by, historie og natur mødes. Her begynder besøget i Slagelse, og lokale kan bruge stedet som udflugtsmål.

Mødestedet er et indbydende åndehul, hvor ruinerne tydeligt træder frem i landskabet. Forbipasserende bilister og autocampister inviteres til at gøre holdt. De træder ud af bilen, lader den op, holder pause, bevæger sig og får en fornemmelse af Antvorskovs historie. Både den nære placering til E20 og forbindelsesmuligheder til lokale stisystemer bliver udnyttet. Lokale cykler eller vandrer hertil og mødes af formidling og basisfaciliteter, der inviterer til ophold.

Målgrupper:

Bilister og autocampere fra E20 samt lokale cyklister og vandrere.

Forventet effekt:

- Slagelses kulturhistorie bliver synlig fra motorvejen
- Styrket lokal stolthed og positivt image for Slagelse
- Øget kendskab og tilhørsforhold til Slagelse.

Uformelle mødesteder kan have forskellig karakter. Mange indbyder til aktivitet og fysisk udfoldelse, heriblandt Skovtårnet (øverst. tv) og Naturcenter Amager (øverst. th.). Kroppedal Museum tiltrækker med sin nye forhindringsbane nye typer af borgere (nederst tv.). Nederst th. ses en anden form for møde-/stoppested med den arkitekttegnede elladestander og café fra Clever og Cobe ved Odense..

1 – Mødestedet

Overblik over realisering og drift

Oplevelseselementer

...der kan etableres nu:

- Enkle, lavpraktiske løsninger til ophold: skiltning, bænke, læskur.
- For cyklister og vandrere: cykelpumpe, vandpost
- For elbilister: ladestander til opladning af biler.
- Formidling: Let digital formidling via QR-koder og kort, der guider besøgende til ruinen, bymidte og stisystemer.
- Åbning og beskæring af terræn, der markerer klosterets tidligere placering i terrænet.

...der kan etableres på sigt:

- Naturlegeplads/forhindrebane foran ruinen
- Mindre café eller kaffevogn
- Toilet
- Tømmestation for autocampere

Driftsmodel

Kommunal basisdrift i samarbejde private partnere (café, ladestander).

Forudsætninger

- Investering til basisdrift og opsyn med området.
- Samarbejder med kommercielle parter til ladestander eller café og evt. opførelse af legeområde fx forhindrebane.
- Digital og fysisk skiltning til området.

Begrænsninger

- Afhængighed af kommerciel aktør for at udbygge med nye muligheder i området.
- Parkeringsmuligheder og adgangsforhold.
- Motorvejsstøj fra E20.

2 – Eventområde Kerneidé

Eventområdet gør Antvorskov til en scene for historiske og kulturelle aktiviteter. Her kan historiske fortællinger om klosteret, kongemagten og Dannebrog blive levendegjort (fx med fejring af Valdemarsdag), og borgere kan samles til tilbagevendende begivenheder, der forbinder fortidens dramaer med nutidens fællesskab. Det vil være de unikke fortællinger fra Antvorskov, der er i fokus. Der kan også blive afholdt begivenheder, som relaterer sig til højtider. For eksempel i forbindelse med Halloween, jul, Sankt Hans og Slagelse Festuge.

Målgrupper

Lokale borgere, herunder familier og særligt interesserede voksne, samt skoleklasser.

Forventet effekt

- Øget lokal stolthed og synlighed
- Styrket lokal sammenhængskraft
- Aktiviteter og liv ved området med tilbagevendende begivenheder
- Styrket fortælling af Slagelse som kulturby med Antvorskov som fælles referencepunkt.

Universer og events vinder i stigende grad frem blandt attraktioner og museer. Hammershus (nederst tv.) havde i 2025 succes med at markere 500-året for pantsætningen af Bornholm med et rollespil af international karakter, og Frilandsmuseet har sat sit besøgstal til vejrs med dramatiseringer, cirkus og Orla Frøsnapper-univers.

2 – Eventområde

Overblik over realisering og drift

Oplevelseselementer

...der kan etableres nu:

- Valdemarsdag
- Historiske formidlingsdage fra Museum Vestsjælland både for skoleelever i regi af Skoletjeneste og for voksne.
- Fortælleaftener, herunder spøgelsesfortællinger ved ruinerne
- Legedage

...der kan etableres på sigt:

- Temadage om sundhed, reformation og klosterliv
- Teateropførelser og levende formidling og historiske genopførelser.
- Historiske rollespil

Driftsmodel

Partnerskab mellem Slagelse Kommune, Museum Vestsjælland, Destination Sjælland, Gerlev Legepark, lokale kulturaktører og foreninger.

Forudsætninger

- Skiltning til Antvorskov – både på stier og veje
- Engagement blandt frivillig
- Koordinering med eksisterende events og potentielle, nye projekter
- Tilladelse til midlertidige aktiviteter fra privat ejer

Begrænsninger

- Afhængighed af vejrforhold
- Afstanden til Slagelse bymidte
- Støj fra E20
- Begrænset parkering

3 – Oplevelsespark Kerneidé

Oplevelsesparken er et sanseligt formidlingsrum, hvor Antvorskovs historie vil folde sig ud. Området vil transformere sig til en park, hvor besøgende kan gå på opdagelse på egen hånd, sanse historien og forstå slottets unikke rolle i Danmarkshistorien. Med alt fra arkitektoniske greb i terrænet, digitale installationer, lydfortællinger og klassiske rundvisninger vil området blive formidlet, så det passer til forskellige interesser, målgrupper og behov.

Målgrupper:

Lokale borgere, herunder familier, skoleklasser og historieinteresserede, bilister fra E20 samt eksisterende turister i området.

Forventet effekt:

- Antvorskov bliver en attraktion og lokalt fyrtårn for kulturarvsturisme
- Forlænget ophold i kommunen for turister
- Styrker brand om Slagelse som kulturhistorisk by.

For at revitalisere borge, klostre og arkæologiske fund kan man både udvikle nyt og inspireres af eksisterende greb. Vordingborg Slotsruin, Danmarks Borgcenter (øverst tv.), Landskabsarkitektur ved Kloster Lorsch (øverst mf.), fysisk og digitale gengivelser af Esrum Kloster (øverst th. og nederst tv.), Egtvedpigens Verden, Vejlemuseerne (nederst mf.) og div. audioguides, (nederst th.)

3 – Oplevelsespark

Overblik over realisering og drift

Oplevelseselementer

...der kan etableres nu:

- Formidling med QR-koder
- Udvikling af lydvandring (med personae, som fortæller forskellige historier om Antvorskov)
- Enkle tiltag til at styrke området som rekreativt sted
- Rundvisninger med guide

...der kan etableres på sigt:

- Digital og fysisk rekonstruktion af klosterets struktur via AR/VR
- Opførelse af sansehave
- Caféområde
- Toilet

Driftsmodel

Fondsfinansiering og professionel drift med støtte fra Slagelse Kommune i samarbejde med Museum Vestsjælland.

Forudsætninger

- Klar langsigtet plan
- Finansieringsgrundlag
- Professionel projektledelse
- Model for samarbejde og udvikling af området, herunder også den del, der er privatejet af CPH Homes A/S

Begrænsninger

- Fredningsbestemmelser
- Høje anlægsomkostninger
- Behov for vedvarende driftsmidler
- Ejersforhold
- Støj fra E20

Metode

Metodisk baggrund

Beslutningsgrundlaget bygger på inddragende metode og dybdegående research. Arbejdet er gennemført i tæt dialog med Slagelse Kommune, relevante fagpersoner og Antvorskovudvalget.

Interviews og vidensbidrag

For at få en nuanceret forståelse af Antvorskovområdet er der gennemført kvalitative interviews med nøgleaktører med indsigt i kulturarv, byudvikling, planforhold og turisme, understøttet af research og analyse. Interviews er afholdt med følgende:

- Mia Thomsen og Lars Bjarke Christensen, Slots- og Kulturstyrelsen
- Morten Jensen, Destination Sjælland
- Else-Marie Hedegaard Jensen, byplanlægger, Slagelse Kommune
- Malene Rask, centerchef, Slagelse Kommune
- Martin Pavon, museumsinspektør, Museum Vestsjælland
- Pernille Ivalo Frandsen, borger og tidligere lokalpolitiker

Interviewene har bidraget med både strategiske perspektiver og praktisk viden om områdets muligheder og barrierer.

Research og inddragende proces

Arbejdet har været en inddragende proces med Antvorskovudvalget, understøttet af dybdegående research og analyse.

- Besigtigelse af Antvorskovområdet med henblik på at vurdere oplevelsen af stedet i dag, herunder adgangsforhold, synlighed og fysiske rammer
- Workshop #1 med Antvorskovudvalget om potentialer og fortællinger i området
- Workshop #2 med Antvorskovudvalget om udvikling og vurdering af tre skalerbare projektforslag

Overblik over kilder og udvalgsmedlemmer

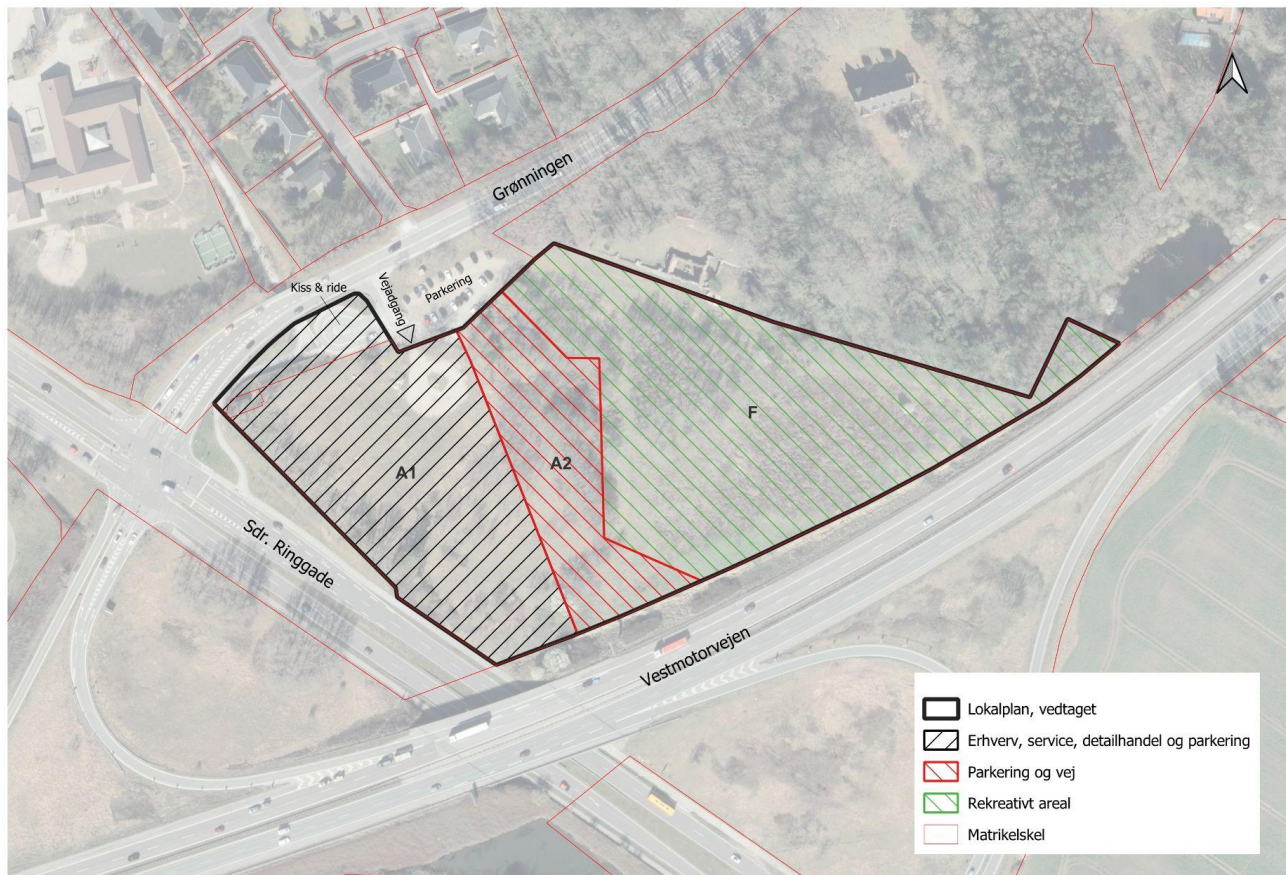
Kildeliste

- Div. kortmateriale for området
- Lokalplan nr 1016
- Deklaration om fredning
- Div. artikler om Antvorskov, "Sjællandske Nyheder"
- Slagelse Kommune: Erhvervsstrategi (2023–2027)
- Slagelse Kommune: Kernefortælling – "Storebæltsforbindelse til det gode liv"
- Vejdirektoratet: "Støjskærme på Vestmotorvejen, Grønningen.
- Slots- og Kulturstyrelsen: Ansøgningsproces for ændring af tilstanden af et beskyttet fortidsminde <https://slks.dk/omraader/kulturarv/information-til-ejere/-brugere/vejledning-om-dispensationer>
- Miljøministeriet og Skov og Naturstyrelsen: Antvorskov ruin bevaringsarbejdet 1987-1990,

Deltagere ved de to workshops:

- Solveig Hansen, Slaglosia, Slagelseegnens historiske forening
- Christoph Klinger, Stadsarkivar, Slagelse Arkiverne
- Morten Jensen, Direktør Destination Sjælland
- Mia Thomsen, Cand. Arch., Center for Slotte og Haver, Slots- og Kulturstyrelsen
- Martin Pavon, Cand. mag i arkæologi, Museum Vestsjælland
- Anna Zieler, Kulturkonsulent, Slagelse Kommune, Sekretær for udvalget
- Ulrik Møllergaard, Økonomidirektør i CPH Homes A/S, der ejer "Slottet", Grønningen
- Else-Marie Hedegaard Jensen, Byplanlægger, Planafdelingen, Slagelse Kommune
- Pernille Ivalo Frandsen, Borger med særlig interesse og viden om Antvorskov Kloster og Slot
- Malene Rask, tidl. leder for for kultur, fritid og Borgerservice.
- Tue Fabricius, leder af Kultur og Biblioteker, Slagelse Kommune

Bilag

Planmæssige rammer for udviklingen af Antvorskov

En af forudsætningerne for udviklingen af Antvorskov er at skabe bedre adgangs- og parkeringsforhold.

Kortet viser lokalplan LP 1016, som fastlægger de byggeretsgivende rammer. Parkering inden for område A2 er en mulighed, der alene kræver kommunens godkendelse af en samlet disponeringsplan (§5). På sigt kan lokalplanen også muliggøre parkering i konstruktion – integreret i en bygning – hvor adgang sker fra A2, men anlægget kan bygges sammen med område A1.

Lokalplanen udpeger desuden stiføringer og træer, der skal bevares. I A1 og A2 må der foretages terrænregulering, men bevaringsværdige træers rodnet skal sikres (§8). I område F kræver ændringer som terrænregulering eller rodoptagning tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Eventuelle bygninger som toiletter, café eller lignende skal placeres i område A1, hvor lokalplanen stiller krav til udformning, materialer og placering i overensstemmelse med planens formål og anvendelsesbestemmelser.

Beslutningsoplæg for Antvorskovområdet
November 2025